

Aḥmad Ibn Māğid w perspektywie historycznej

Jerzy Hauziński

*Komisja Bałkanistyki przy Oddziale
Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu*

Aḥmad Ibn Māğid, identyfikowany obecnie z pilotem „Molemo”, przewodnikiem ekspedycji Vasco da Gamy z 1498 r., należał do poważanej rodziny żeglarzy, teoretyków nawigacji i znawców topografii Morza Czerwonego. Za życia zyskał renomę eksperta nawigacji na Oceanie Indyjskim. Był też autorem licznych prac pisanych zarówno prozą jak i wierszem. Przyjmuje się, że napisał ponad trzydzieści podręczników nawigacji i przewodników morskich. Największy rozgłos i najszersze zastosowanie zdobyły: *Kitāb al-fawā'id fī uşūl 'ilm al-baḥr wa-al-qawā'id* (Księga korzyści płynących ze znajomości podstaw i zasad wiedzy morskiej) oraz *Ḥāwiya' al-iḥtişār fī uşūl 'ilm al-biḥār* (Skrócony zbiór [wskazówek] dla pilotów morskich).

Najważniejsze przekłady prac Ibn Māğida wyszły spod pióra Gabriela Ferranda (franc.), Teodora A. Szumowskiego (ros.) i Geralda R. Tibbettsa (ang.). Wyłania się z nich nietuzinkowa postać wybitnego żeglarza i teoretyka arabskich nauk morskich końca średniowiecza jak najbardziej zasługująca na wprowadzenie do podręczników (nie tylko polskich) dotyczących historii geografii, odkryć, dziejów żeglugi itp.